

V Bruselu dne 20.4.2016
COM(2016) 230 final

SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, EVROPSKÉ RADĚ A RADĚ

**Naplňování Evropského programu pro bezpečnost v zájmu boje proti terorismu a
položení základů účinné a skutečné bezpečnostní unie**

1. Úvod

Bombové útoky v Bruselu z 22. března 2016 znovu potvrdily bezpečnostní rizika, která Evropě hrozí kvůli terorismu. Po hrůzných útocích, k nimž došlo v Madridu, Londýně, Kodani a Paříži, nám tyto události opětovně připomínají, jak nezbytná je ambiciózní bezpečnostní politika EU, která je schopná se vyrovnat s rozsahem těchto hrozeb.

Zajistit vysokou úroveň bezpečnosti pro Evropany je cílem stanoveným ve Smlouvách a „společným evropským úkolem“, jak prohlásil předseda Komise Jean-Claude Juncker 15. července 2015 ve svých politických směrech. V době, kdy terorismus a jiná závažná trestná činnost probíhá přes hranice, mají jak Evropská unie, tak členské státy vůči svým občanům odpovědnost vytvořit prostor vnitřní bezpečnosti, kde jsou jednotlivci chráněni v plném souladu se základními právy EU. Hlavní odpovědnost za bezpečnost mají členské státy¹, nadnárodní hrozby však nemohou účinně řešit, budou-li jednat jednotlivě. Na evropské úrovni proto musíme zřídit nástroje, infrastrukturu a prostředí, v nichž budou mít vnitrostátní orgány možnost a také skutečně budou účinně spolupracovat na řešení společných problémů: účinnou a opravdovou bezpečnostní unií, v níž jsou práva a svobody občanů dobře chráněny.

Evropský program pro bezpečnost poskytl EU jasný rámec pro lepší spolupráci týkající se bezpečnosti² a na jeho základě Evropská rada schválila obnovenou strategii vnitřní bezpečnosti³. Terorismus je vedle organizované trestné činnosti a kyberkriminality jednou z jeho tří priorit. V návaznosti na útoky v Bruselu se Evropský parlament, ministři spravedlnosti a vnitra z celé EU společně s Komisí sešli⁴, aby potvrdili své odhodlání prosadit navrhovaná opatření a prohloubit boj proti terorismu. Toto sdělení proto rok po předložení programu shrnuje pokrok, kterého bylo v jeho provádění dosaženo, pokud jde o příspěvek EU k boji proti terorismu.

Evropská unie je navržena tak, aby pro své občany vytvořila prostor svobody, bezpečnosti a práva bez vnitřních hranic. Evropané musí mít jistotu, že ať se v Evropě pohybují kdekoli, jejich svoboda a bezpečnost jsou dobře chráněny, a to při plném dodržování hodnot Unie včetně právního státu a základních práv. Smlouvy v tomto ohledu stanoví potřebu zajistit vysokou úroveň bezpečnosti, mimo jiné prostřednictvím preventivních opatření a koordinace a spolupráce mezi policejními, justičními a jinými příslušnými orgány⁵. EU a její členské státy se proto musí posunout od představy spolupráce⁶ na ochraně vnitrostátní vnitřní bezpečnosti k myšlence ochrany společné bezpečnosti v Unii jako celku.

Dojde-li na nejzávažnější formy trestné činnosti a terorismu, je vnitřní bezpečnost jednoho členského státu vnitřní bezpečností všech členských států. Jak 12. dubna 2016 uvedl předseda Komise při prohlášení v Parlamentu, nastal nyní čas jednat. V oblasti bezpečnosti, stejně jako v mnoha jiných oblastech v Evropě, je roztržičnost zdrojem zranitelnosti. Evropa potřebuje skutečnou bezpečnostní unií. Takovou bezpečnostní unií, v níž by policista z jednoho členského státu ihned napadlo sdílet důležité informace s kolegy za hranicemi, stejně jako ho

¹ Článek 72 SFEU.

² COM(2015) 185 final, 28. dubna 2015.

³ Závěry Evropské rady ze dne 26. června 2015 (EUCO 22/15).

⁴ Společné prohlášení ze dne 24. března 2016.

⁵ Čl. 67 odst. 3 SFEU.

⁶ S výhradou zvláštních ustanovení protokolu č. 22 o postavení Dánska a protokolů č. 21 a 36 o postavení Spojeného království a Irska, která povolují, ale nevyžadují, aby se tyto dva členské státy rozhodly účastnit iniciativ v oblasti politik svobody, bezpečnosti a spravedlnosti a zároveň respektovaly soudržnost a praktickou funkčnost těchto politik.

napadne je sdílet s kolegy z vlastní země. Vyžaduje to výraznou změnu ve dvou ohledech. Na evropské úrovni je třeba se bezodkladně zabývat zbývajícími mezerami, roztříštěností a provozními omezeními existujících nástrojů pro výměnu informací, aby bylo zajištěno, že struktury pro spolupráci budou co nejúčinnější, a dále je třeba zajistit, aby evropské právní předpisy, které se týkají teroristů a jejich činností, byly aktuální a přísné. Je to nezbytné k vytvoření prostředí důvěry mezi vnitrostátními orgány, jakož i právních a praktických nástrojů, které by jim umožnily spolupracovat na řešení společných výzev. Plná přidaná hodnota účinné bezpečnostní unie zásadním způsobem závisí na používání těchto nástrojů a struktur, díky němuž by se odstranily jakékoli budoucí provozní nedostatky a mezery v policejním zpravodajství. Vyžádá si to změnu postoje na úrovni členských států tak, aby si jejich donucovací orgány zvykly systematicky spolupracovat a sdílet informace, a to od nejvyšších úrovní až po posledního policistu. Máme-li překonat roztříštěnost, kterou teroristé a zločinci tak efektivně využívají, je nezbytně nutný pocit společné odpovědnosti a vůle a schopnost jej přeměnit v činnost.

K naplňování Evropského programu pro bezpečnost již dochází⁷. Členské státy a orgány EU nyní musí zdvojnásobit své úsilí o zajištění jeho plného provedení a dosažení skutečných výsledků bez dalšího prodlení. Evropa v současnosti čelí mnohačetným a překrývajícím se výzvám spojeným s nestabilitou v našem sousedství a rozsáhlejšími světovými tlaky, a proto je zároveň třeba shrnout dosavadní provádění programu ve vztahu k širšímu politickému vývoji, zejména akcím pořádaným v souvislosti s Evropským programem pro migraci, jednotným digitálním trhem, energetickou unií a v boji proti hybridním hrozbám. Díky těmto spojitostem a lepší koordinaci se může Unie stát odolnější, pohotovější a připravenější v souladu se závěry Rady o obnovené strategii vnitřní bezpečnosti Evropské unie na období 2015–2020⁸.

Účel tohoto sdělení je tedy dvojitý: Zaprvé, posoudit naplňování Evropského programu pro bezpečnost ve vztahu ke konkrétním operačním záležitostem a zjistit, kde přetrvávají v boji proti terorismu nedostatky. Zadruhé, určit, jakých kroků je nadále zapotřebí k odstranění uvedených nedostatků, a na základě stávajících nástrojů vyvinout nové trvalé struktury pro spolupráci mezi operačními službami odpovědnými za potírání terorismu, aby se tak propojila práce agentur Europol a Eurojust, zpravodajských služeb, policejních sil a justičních orgánů. Stanoví též plán k dotvoření funkční a účinné bezpečnostní unie, která by zvýšila naši společnou schopnost řešit teroristické hrozby.

2. Řešení všech rozměrů teroristické hrozby

Pokud jde o boj proti terorismu a radikalizaci, byl Evropský program pro bezpečnost navržen tak, aby zavedl cílená operační opatření v konkrétních rizikových oblastech a přinesl okamžité zlepšení společné kapacity EU v boji proti terorismu. Ačkoli mnohá opatření se již realizují, nedávné útoky ukázaly na opakující se schémata.

V mnoha případech je spáchali známí radikalizovaní jedinci, často ti, kteří se v minulosti podíleli na organizované trestné činnosti a představovali bezpečnostní riziko, protože se mohli neomezeně pohybovat uvnitř členských států i mezi nimi či se bez problémů vrátit ze třetích zemí. Došlo k tomu i přesto, že jejich pohyby byly zaznamenány v databázích donucovacích orgánů nebo o nich věděly zpravodajské služby. Některé osoby zapojené do útoků byly již

⁷ http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-16-1062_en.htm.

⁸ Závěry Rady z června 2015, 9798/15.

donucovacími orgány stíhány a byly schopny využít logistické podpory místních sítí, které jim umožnily se skrýt a plánovat útoky. Útoky se rovněž vyznačovaly tím, že pachatelé byli schopni vyrobit velké množství výbušnin, neboť měli přístup k významným objemům prekurzorů a pyrotechnickým zařízením. Teroristé rovněž měli nezákonný přístup ke značnému množství zbraní vojenského charakteru a nábojům. Útoky nakonec také prokázaly schopnost pachatelů zaměřit se a zaútočit na kritickou infrastrukturu a rozsáhlé veřejné prostory v různých členských státech, a to navzdory již zavedeným ochranným opatřením.

Tyto kriminální činy spadají do rozsahu akcí boje proti terorismu a organizované trestné činnosti, které již Evropský program pro bezpečnost vytyčil. V rámci priority týkající se boje proti terorismu se Evropský program pro bezpečnost soustředil na hrozbu, která plyne z návratu zahraničních teroristických bojovníků, na předcházení radikalizaci a ukládání sankcí jak teroristům, tak jejich podporovatelům. Zdůraznil, jak je důležité zamezit teroristům v přístupu k financím, střelným zbraním a výbušninám, zlepšit ochranu občanů a kritické infrastruktury a řešit vnější rozměr boje proti terorismu za hranicemi EU. Podtrhl také význam lepší výměny informací, aby osoby zapojené do teroristické činnosti byly účinněji sledovány. Úplné provedení Evropského programu pro bezpečnost je proto zásadní k dosažení konkrétních zlepšení v uvedených oblastech.

Tyto klíčové oblasti vyžadující pozornost byly posíleny akčním plánem o střelných zbraních a výbušninách přijatým v prosinci 2015⁹, akčním plánem pro zesílení boje proti financování terorismu z února 2016¹⁰ a sdělením z 6. dubna 2016 o silnějších a inteligentnějších informačních systémech v oblasti hranic a bezpečnosti¹¹.

2.1 Řešení hrozby plynoucí z návratu zahraničních teroristických bojovníků

Podle nedávné studie¹² se ze 4 000 zahraničních bojovníků, o nichž se předpokládá, že pocházejí z členských států EU, zhruba 30 % vrátilo do své domovské země. Bylo prokázáno, že existuje souvislost mezi zahraničními bojovníky, kteří se vrátili, a teroristickými útoky z let 2015 a 2016. Někteří z nich dostali pokyn vrátit se do Evropy, aby zde prováděli teroristické útoky, šířili propagandu DÁ'IS, radikalizovali a získávali další bojovníky.

Nejdůležitější je, aby byly vnitrostátní orgány informovány o pohybu zahraničních teroristických bojovníků, jak přicházejících, tak odcházejících, a tyto informace sdílely mezi sebou a s ostatními agenturami EU. Komise navrhla několik opatření, jež je třeba v členských státech přijmout a urychleně realizovat:

- Schengenský informační systém: jedná se o nejrozsáhlejší bezpečnostní databázi v Evropě. Obsahuje více než 64 milionů záznamů vložených 29 evropskými zeměmi. Vnitrostátní orgány provedly v roce 2015 v této databázi 3 miliardy vyhledávání. Oproti červnu 2013 to představuje 300% nárůst. V červnu 2016 bude Rada pro spravedlnost a vnitřní věci hledat způsoby, jak vyřešit operační problémy se Schengenským informačním systémem ve vztahu k zahraničním teroristickým bojovníkům. Komise ještě v tomto roce navrhne revizi Schengenského informačního systému ohledně navrácení

⁹ COM(2015) 624 final, 2. prosince 2015.

¹⁰ COM(2016) 50 final, 2. února 2016.

¹¹ COM(2016) 205 final, 6. dubna 2016.

¹² http://icct.nl/wp-content/uploads/2016/03/ICCT-Report_Foreign-Fighters-Phenomenon-in-the-EU_1-April-2016_including-AnnexesLinks.pdf.

nelegálních migrantů a zákazech vstupu, využívání snímků obličeje pro biometrickou identifikaci a vytvoření nových záznamů pro hledané neznámé osoby, čímž se zvýší přidaná hodnota tohoto systému pro účely prosazování práva¹³. Do poloviny roku 2017 rovněž Komise do systému začlení automatické vyhledávání otisků prstů, se kterým stávající právní rámec již počítá. Do té doby by měly členské státy do systému vkládat záznamy o všech opatřeních týkajících se správního vyhoštění, odepření vstupu či vyhoštění osob z území členského státu.

- Společné ukazatele rizik: V červnu 2015 Komise dokončila první soubor společných ukazatelů rizik, jež jsou zaměřeny na zahraniční teroristické bojovníky, k odhalování přesunů teroristů¹⁴. Společné ukazatele rizik a pokyny agentury FRONTEX nyní napomáhají práci vnitrostátních pohraničních orgánů při kontrole osob.
- Odolnější vnější hranice: Navrhovaná evropská pohraniční a pobřežní stráž¹⁵, kterou zákonodárci schválí nejpozději v červnu, bude znamenat novou fázi v integrované správě hranic a rovněž na vnější hranici zvýší společné standardy. Komise též předložila návrhy, kterými se mění Schengenský hraniční kodex¹⁶ tak, aby bylo možné uložit povinnost provádět na vnějších hranicích s pomocí příslušných databází donucovacích orgánů systematické kontroly všech osob, včetně občanů EU a jejich rodinných příslušníků, a vyhledávat tak jedince, kteří představují hrozbu pro veřejný pořádek a vnitřní bezpečnost. Komise rovněž přepracovala schengenskou příručku s cílem objasnit pojem „nesystematických kontrol“ a poskytnout pokyny, jež mají příslušníkům pohraniční stráže pomoci zabavovat zneplatněné doklady.
- Hotspoty: Někteří teroristé se pokusili využít značného nelegálního přílivu osob, k němuž na vnějších hranicích EU v posledních měsících dochází. Díky přístupu založenému na hotspotech je možné identifikovat jedince, kteří představují hrozbu pro bezpečnost EU, a oddělit je od osob, které potřebují ochranu. Fungování hotspotů a proces relokace, který v nich probíhá, zahrnují integrované a systematické bezpečnostní kontroly¹⁷ a agentury Frontex a Europol poskytují podporu při registraci a snímání otisků prstů přicházejících osob.
- Komise předložila návrh směrnice o boji proti terorismu¹⁸ (viz oddíl 2.3 níže), který nově jako trestné činy uvádí cestování do zahraničí, přicestování do EU či cestování uvnitř EU pro účely terorismu¹⁹. Aby se mohla hrozba, kterou představují zejména teroristé vracející se do EU, odpovídajícím způsobem řešit, musí být úroveň ambicí návrhu Komise v legislativním procesu zachována.

¹³ Viz též níže, oddíl 4.

¹⁴ Ukazatele byly vypracovány v úzké spolupráci s vnitrostátními odborníky, EEAS, agenturami EU a organizací Interpol.

¹⁵ COM(2015) 671 final, 15. prosince 2015.

¹⁶ COM(2015) 670 final, 15. prosince 2015.

¹⁷ V souvislosti s hotspoty a relokací existují tři různé druhy bezpečnostních kontrol: 1) fyzické kontroly a kontroly osobních věcí, 2) kontroly v různých vnitrostátních a mezinárodních databázích (zejména v Schengenském informačním systému a databázi SLTD organizace Interpol) a 3) objeví-li se náznaky, že existují důvody pro vyloučení či hrozba pro bezpečnost a veřejný pořádek, mohou být provedeny druhotné kontroly žadatelů o azyl s pomocí databází, prostřednictvím pohovorů a vyhledávání na internetu či v sociálních médiích.

¹⁸ COM(2015) 625 final, 2. prosince 2015.

¹⁹ Zvláště rezoluce Rady bezpečnosti OSN a Úmluva Rady Evropy o předcházení terorismu.

Potřeba jsou rovněž další kroky: Zásadní význam má, aby všichni vracející se zahraniční bojovníci byli identifikováni, podrobeni pohovorům a prověření, aby se posoudila úroveň rizika, které představují. Těm, kteří jsou považováni za nebezpečné, by se nemělo podařit uniknout. Informace o vracejících se osobách by se měly systematicky sdílet s Evropským centrem pro boj proti terorismu fungujícím v rámci Europolu a s ostatními členskými státy prostřednictvím Schengenského informačního systému.

Kromě toho by měla být v Radě formálně schválena směrnice o používání údajů jmenné evidence cestujících a poté by měla být bezodkladně provedena²⁰.

Další kroky:

Členské státy by měly:

- systematicky zaznamenávat všechny informace týkající se terorismu do Schengenského informačního systému; veškeré informace vztahující se k osobám a předmětům by měly být jasně označeny jako „činnost související s terorismem“,
- systematicky informovat Evropské centrum pro boj proti terorismu agentury Europol o vracejících se osobách,
- při pohraničních kontrolách používat společné ukazatele rizik,
- zajistit systematickou registraci a bezpečnostní kontroly všech osob přicházejících do hotspotů a zapůjčit agenturám Europol a Frontex nezbytné odborníky,
- všechny vracející se osoby podrobovat systematicky pohovorům a prověřování v zájmu posouzení úrovně rizika, které představují,
- v Radě schválit směrnici o jmenné evidenci cestujících a bezodkladně ji provést.

Evropský parlament a Rada by měly:

- nejpozději do června 2016 schválit návrhy Komise, které se týkají směrnice o boji proti terorismu, evropské pohraniční a pobřežní strážě a změn Schengenského hraničního kodexu, a zachovat v nich vysokou úroveň ambicí.

Komise:

- do června 2016 ve spolupráci s předsednictvím Rady připraví operační opatření pro lepší využívání Schengenského informačního systému ve vztahu k zahraničním teroristickým bojovníkům,
- do konce roku 2016 navrhne revizi Schengenského informačního systému, která by měla zlepšit jeho přidanou hodnotu pro účely prosazování práva,
- do října 2016 připraví prováděcí rozhodnutí o interoperabilitě složek pro informace o cestujících pro výměnu údajů jmenné evidence cestujících.

2.2 Předcházení radikalizaci a její potírání

Většina podezřelých zapojených do teroristických útoků v Paříži a Bruselu jsou občané EU, kteří byli radikalizováni k násilným ideologiím, jež výslovně odmítají společné evropské hodnoty. Nejvyšší prioritou musí být předcházet tomu, aby se více lidí radikalizovalo, a

²⁰ Jmenná evidence cestujících se neomezuje na řešení problémů zahraničních teroristických bojovníků. Má však v této záležitosti zvláštní význam.

zajistit, aby se osoby, které již radikalizaci podlehly, zapojily do deradikalizačních programů a aby jim bylo zabráněno v šíření teroristické propagandy a nenávistných výroků.

Komise se již angažovala v následujících oblastech, které nyní potřebují konkrétní kroky členských států na operační úrovni:

- Centrum excelence sítě EU pro zvyšování povědomí o radikalizaci: Centrum bylo vytvořeno 1. října 2015 a jeho účelem je poskytovat větší podporu členským státům a prioritním třetím zemím. Na příštích pět let mu byl připsán rozpočet 25 milionů EUR.
- Teroristická propaganda a nenávistné výroky on-line: Jednotka EU pro oznamování internetového obsahu, která byla zřízena 1. července 2015 v rámci Europolu, aby vyhledávala teroristický materiál on-line, dosud posoudila více než 4 700 dokumentů na 45 platformách a internetovým společností podala více než 3 200 hlášení za účelem stažení obsahu, přičemž v 91 % případů k odstranění obsahu skutečně došlo. Členské státy by měly do jednotky EU pro oznamování internetového obsahu vysílat své odborníky. V prosinci 2015 bylo spuštěno internetové fórum EU, jež má podobu partnerství s internetovým odvětvím, s cílem omezit dostupnost teroristického materiálu on-line a zvýšit objem účinné protiargumentace. Akce pro šíření účinné alternativní argumentace zpochybňující propagandu teroristů podporuje také Komise. Internetové odvětví s plným zapojením Europolu připravuje společnou platformu pro oznamování internetového obsahu, jež se bude zabývat problémem spočívajícím v tom, že materiál odstraněný z jedné stránky je znovu nahrán jinde. Program „Posílení postavení občanské společnosti“ pro celou EU poskytne podporu, aby kampaně s alternativní argumentací dosáhly co nejvyšší efektivnosti. Na tyto dvě iniciativy bylo v rámci Fondu pro vnitřní bezpečnost vyčleněno 10 milionů EUR. Kromě toho se Komise snaží se ve spolupráci s internetovými společnostmi, členskými státy a občanskou společností intenzivněji zabývat problémem nenávistných výroků na internetu a pokrok v této i jiných oblastech shrne v připravovaném sdělení o předcházení radikalizaci.
- Řešení radikalizace ve věznicích: Mladí lidé, kteří se ocitají ve vězení poprvé nebo jsou uvězněni pro méně závažné trestné činy, jsou radikalizaci a náboru ze strany teroristů obzvláště náchylní. Komise v letech 2015 a 2016 poskytla 8 milionů EUR na provádění závěrů Rady²¹, jež vyzývaly ke zpřístupnění finančních prostředků na vypracování rehabilitačních a deradikalizačních programů ve věznicích i mimo ně, nástrojů k posuzování rizika a na odbornou přípravu profesionálů. Členské státy musí tyto prostředky využít moudře a zajistit, že se účinně zaměří na nejcitlivější skupiny.
- Předcházení radikalizaci vzděláváním a osvětou zaměřenou na mladé lidi: V rámci programu Erasmus+ je priorita nyní dána projektům podporujícím začlenění a základní hodnoty. Pro tento účel bylo uvolněno až 400 milionů EUR a v březnu byla zahájena zvláštní výzva k určování a šíření osvědčených postupů, na niž byly vyčleněny prostředky v hodnotě 13 milionů EUR. Komise rovněž spustí rozsáhlé virtuální výměnné programy se třetími zeměmi, aby u učitelů, dětí a mladých lidí podnítila mezikulturní porozumění, a to zejména prostřednictvím programů eTwinning a Erasmus+.

Hlavní aktéři boje proti radikalizaci se nezbytně nacházejí na místní úrovni a členské státy si musí jako prioritu stanovit, že budou vyhledávat a angažovat partnery na místní úrovni, kteří

²¹ Závěry Rady ze dne 20. listopadu 2015 (845/15).

mají dostatečný vliv a jsou vhodně školení k předávání myšlenek odmítajících radikalizaci a představují alternativní modely ke zprávám šířeným radikálními kazateli a organizovanými zločineckými skupinami.

Kromě těchto preventivních a vzdělávacích opatření proti radikalizaci je též třeba praktikovat přístup orientovaný na bezpečnost, aby byla mezi členskými státy zajištěna výměna informací o propuštěných vězních podezřelých z radikalizace či o známých radikalizovaných osobách a díky tomu byl zajištěn dohled a vhodná opatření ve vztahu k těm osobám, jež představují vysoké riziko.

Další kroky:

Členské státy by měly:

- aktivně podporovat vnitrostátní a místní iniciativy k předcházení radikalizaci, zajišťovat odbornou přípravu profesionálů a místních aktérů a co nejlépe využívat dostupné finanční prostředky z EU,
- neprodleně vyslat své odborníky do jednotky EU pro oznamování internetového obsahu,
- proaktivně vyměňovat s ostatními členskými státy veškeré relevantní informace o propuštěných vězních podezřelých z radikalizace či o známých radikalizovaných osobách, aby mohly zajistit dohled nad těmi osobami, jež představují vysoké riziko.

Komise:

- přijme ve druhém čtvrtletí roku 2016 sdělení o předcházení radikalizaci,
- ve spolupráci s internetovým odvětvím urychleně zrealizuje konkrétní aktivity z plánu na rok 2016 vypracovaného v souvislosti s internetovým fórem EU.

2.3 Ukládání sankcí teroristům a jejich podporovatelům

Nedávné události potvrdily, že teroristé spoléhají na místní podporu. Vedle protiargumentů, které brání teroristické propagandě a radikalizaci, by komunikační kampaně měly obsahovat jasné informace v tom smyslu, že napomáhání teroristickým trestným činům či jejich podněcování, například poskytováním ubytování, přepravy či materiální podpory teroristům, nebo veřejná provokace ke spáchání teroristického útoku jsou též trestnými činy souvisejícími s terorismem a budou přísně trestány. Existují právní předpisy EU, které zajišťují, že takové jednání je zločinné v celé Unii²², a návrh směrnice o boji proti terorismu vypracovaný Komisí tento rámec ještě posílí tím, že mezi trestné činy zařadí také cestování za účelem terorismu, pasivní výcvik, poskytování finančních prostředků a jakékoli materiální podpory teroristům či usnadňování teroristických činů. Směrnice zajišťuje, že takové trestné činy budou podléhat společným minimálním trestním sankcím. Návrh rovněž zahrnuje zvláštní ustanovení o právech obětí terorismu. Komise vyzývá Evropský parlament a Radu, aby jednání ohledně této směrnice urychleně dokončily²³.

²² Rámcové rozhodnutí 2002/475/SVV o boji proti terorismu, ve znění rámcového rozhodnutí 2008/919/SVV o boji proti terorismu.

²³ Viz též níže, oddíl 1.

Klíčovým prvkem k úspěšnému předcházení organizované trestné činnosti a trestným činům souvisejícím s terorismem, jejich vyšetřování a stíhání pachatelů je rychle zajistit a získat digitální důkazy, jak je zdůrazněno ve společném prohlášení ministrů spravedlnosti a vnitra členských států EU a zástupců orgánů EU ze dne 24. března 2016 k teroristickým útokům, k nimž došlo v Bruselu²⁴. Důležité informace jsou často v držení soukromých společností a nacházejí se na jejich serverech umístěných mimo území vyšetřujícího donucovacího orgánu, a tedy mimo jeho jurisdikci. Kromě postupů vzájemné právní pomoci a několika omezených pravidel v mezinárodních dohodách neexistuje pro přístup k těmto informacím žádný harmonizovaný postoj. Výsledkem toho se rozvinula škála různých vnitrostátních přístupů, což působí při vyšetřování problémy. Komise se spojí se soukromým sektorem, aby společně usnadnila spolupráci na obecné shodě o přístupu k elektronickým informacím a důkazům v celé EU, a navrhne řešení, bude-li třeba i formou právního nástroje.

Další kroky:

Evropský parlament a Rada by měly:

- do června 2016 přednostně dokončit jednání o návrhu směrnice o boji proti terorismu předloženém Komisí a zachovat v něm vysokou úroveň ambicí.

Komise:

- do léta 2017 navrhne řešení problémů se získáváním digitálních důkazů ve vztahu k vyšetřování trestné činnosti, bude-li třeba i formou právního předpisu.

2.4 Lepší výměna informací

Známí zločinci a identifikované osoby, které jsou považovány za potenciálně nebezpečné, by neměli být schopni uniknout odhalení. Evropský program pro bezpečnost již navrhl opatření k řešení hlavních výzev v zájmu účinné a udržitelné činnosti na úrovni EU v boji proti terorismu a organizované trestné činnosti, zejména lepší výměnu informací jak mezi donucovacími orgány členských států navzájem, tak s agenturami EU a zlepšení interoperability příslušných databází a informačních systémů.

Komise k řešení těchto výzev předložila řadu návrhů. Společná pravidla ochrany osobních údajů nyní umožní účinnější spolupráci mezi donucovacími a soudními orgány a podpoří budování důvěry a zajištění právní jistoty. Směrnici o ochraně údajů pro policii a orgány činné v trestním řízení přijatou 14. dubna 2016 je třeba provést do vnitrostátního práva co nejdříve. Evropská unie kromě toho vyjednala se Spojenými státy americkými rámcovou mezinárodní dohodu („zastřešující dohodu o ochraně údajů“) s cílem zajistit vysokou úroveň ochrany osobních údajů předávaných mezi EU a USA pro účely prevence, odhalování, vyšetřování a trestního stíhání trestné činnosti včetně terorismu. Dohoda by měla být v nejbližší době uzavřena.

Legislativní návrhy musí být nyní rychle schváleny Evropským parlamentem a Radou a je třeba urychlit tempo, kterým členské státy provádějí stávající systémy a struktury výměny informací:

²⁴ <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2016/03/24-statement-on-terrorist-attacks-in-brussels-on-22-march>.

- Konečné schválení revidovaného nařízení o Europolu, které bude použitelné od jara 2017, bude představovat rozhodující krok k tomu, aby se Europol stal hlavním uzlem pro výměnu informací mezi donucovacími orgány v EU.
- V lednu 2016 bylo otevřeno Evropské centrum pro boj proti terorismu fungující v rámci Europolu, které má poskytovat podporu v boji proti terorismu a radikalizaci posílením koordinace a spolupráce mezi příslušnými orgány a poskytováním bezpečného prostředí pro komunikaci²⁵. Členské státy musí naléhavě uvolnit dostatečné odborné kapacity v souladu se společným prohlášením ministrů spravedlnosti a vnitra členských států EU a zástupců orgánů EU z 24. března 2016²⁶. Evropské centrum pro boj proti terorismu by nyní mělo být posíleno tak, aby mohlo jednat jako středisko pro zpravodajství týkající se prosazování práva, které bude analyzovat terorismus a posuzovat hrozby, a podporovat vypracovávání operačních plánů boje proti terorismu. Komise předloží iniciativy ohledně toho, jak rozvinout toto centrum v odolnou strukturu s kapacitou pro společné operační plánování, posuzování hrozeb a koordinaci zpravodajství při prosazování práva, v níž budou pracovat zaměstnanci odpovědných institucí členských států i Komise a která bude podléhat vhodným mechanismům demokratické kontroly. V činnosti by pak mělo pokračovat toto centrum, Středisko EU pro analýzu zpravodajských informací s podporou Komise a v úzké spolupráci s protiteroristickou skupinou vnitrostátních bezpečnostních služeb. Evropské centrum pro boj proti terorismu a Středisko EU pro analýzu zpravodajských informací by měly začít vypracovávat společná posouzení hrozeb terorismu a radikalizace co možná nejdříve.
- Nedávno vydané sdělení o silnějších a inteligentnějších informačních systémech v oblasti hranic a bezpečnosti²⁷ otevřelo debatu a proces na téma, jak vyřešit nedostatky současných datových systémů, mezery v architektuře a omezenou interoperabilitu, propojenost a přístup a zároveň plně respektovat předpisy o ochraně údajů. To by mohlo vést k vytvoření společného evropského archivu údajů a integrované evropské správě identit na základě biometrických prvků pro cestování, migraci a bezpečnost. Práci v této oblasti je třeba urychlit.
- Komise rovněž navrhla systém vstupu/výstupu EU pro vnější hranice EU²⁸ s využitím biometrických údajů, k němuž by existoval přístup pro účely prosazování práva a který by byl interoperabilní s ostatními systémy (zejména vízovým informačním systémem).
- Přeshraniční výměna informací má pro prosazování práva v EU zásadní význam. Stávající průmský rámec musí být proveden a plně využíván. Nabízí možnost automatického porovnávání profilů DNA a údajů o registraci vozidel. Rovněž by mělo být upřednostněno systematictější a důslednější využívání databáze Interpolu týkající se odcizených a ztracených cestovních dokladů.

²⁵ Komise navrhla posílit v roce 2016 Evropské centrum pro boj proti terorismu 25 dodatečnými specializovanými posty, 10 externími zaměstnanci a souvisejícími závazky k boji proti terorismu, které byly povoleny v opravném rozpočtu schváleném 13. dubna 2016.

²⁶ <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2016/03/24-statement-on-terrorist-attacks-in-brussels-on-22-march>

²⁷ COM(2016) 205 final, 6. dubna 2016.

²⁸ COM(2016) 194 final, 6. dubna 2016.

- Rozšíření Evropského informačního systému rejstříků trestů na příslušníky třetích zemí: Evropský parlament a Rada by měly schválit návrh Komise na změnu systému EU pro výměnu informací o trestních odsouzeních tak, aby zahrnoval výměnu trestních rejstříků státních příslušníků třetích zemí.
- Jurisdikce pro přístup k digitálním důkazům: Komise bude s Evropským parlamentem a Radou spolupracovat, aby na základě konzultací s odborníky a dalšími zúčastněnými stranami vypracovaly společný postoj EU k určování jurisdikce donucovacích orgánů v případě, že využívají přímý přístup k údajům uchovávaným nebo umístěným v zahraničí (tj. zvážit jiné alternativní faktory pro připojení než jen zásadu teritoriality).

Další kroky:

Členské státy by měly:

- navýšit počet odborníků vyslaných do Evropského centra pro boj proti terorismu,
- bezodkladně zajistit, aby byl plně proveden průmský rámec, a systematictěji a důsledněji využívat databázi Interpolu týkající se odcizených a ztracených cestovních dokladů.

Evropský parlament a Rada by měly:

- do června 2016 urychleně dokončit proces schvalování revidovaného nařízení o Europolu,
- do konce roku 2016 se přednostně dohodnout na návrzích Komise týkajících se systému vstupu/výstupu EU a rozšíření Evropského informačního systému rejstříků trestů na příslušníky třetích zemí.

Komise:

- do podzimu 2016 představí iniciativy k modernizaci Evropského centra pro boj proti terorismu,
- do května 2016 vytvoří skupinu odborníků, jejímž úkolem bude podle ambiciózního časového plánu předkládat návrhy na zlepšení a rozvoj stávajících informačních systémů, řešení informačních nedostatků a přesun k interoperabilitě informačních systémů, jak je uvedeno ve sdělení o silnějších a inteligentnějších informačních systémech v oblasti hranic a bezpečnosti,
- využije svých pravomocí plynoucích ze Smluv k zajištění řádného provádění *acquis* EU.

2.5 Zamezení přístupu teroristů ke střelným zbraním a výbušninám

Je velmi důležité omezit přístup teroristů k prekurzorům výbušnin a rozbuškám. Komise již zaznamenala značné nedostatky²⁹ v tom, jak členské státy provádějí nařízení č. 98/2013 o prekurzorech výbušnin³⁰, a zahájila postup k jejich nápravě. V roce 2016 rovněž Komise

²⁹ http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/crisis-and-terrorism/explosives/explosives-precursors/docs/list_of_measures_en.pdf.

³⁰ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 98/2013 ze dne 15. ledna 2013 o uvádění prekurzorů výbušnin na trh a o jejich používání (Úř. věst. L 39, 9.2.2013, s. 1).

posoudí, zda je potřeba dané nařízení revidovat. Dalším klíčovým prvkem je bezpečnost civilních i vojenských zásob výbušnin.

Velkým problémem zůstává přístup teroristů k automatickým zbraním. Mezera v předpisech, která umožňovala střelné zbraně opětovně uschopnit ke střelbě, byla nyní napravena, neboť Komise 18. listopadu 2015 přijala prováděcí nařízení o společných normách znehodnocování střelných zbraní³¹. Toto nařízení vstoupilo v platnost 8. dubna 2016 a zajistí, že znehodnocené zbraně budou nenávratně neschopné střelby.

Komise kromě toho předložila 18. listopadu 2015 návrh na revizi směrnice 91/477/EHS o kontrole nabývání a držení zbraní³². Cílem tohoto návrhu je omezit dostupnost některých z nejvýkonnějších typů poloautomatických zbraní a těch, které by mohly být snadno přeměněny na plně automatické zbraně, a posílit výměnu informací mezi členskými státy, sledovatelnost a pravidla pro označování střelných zbraní. Jeho schválení v Evropském parlamentu a Radě by mělo být prioritou, aby se doplnily kroky přijaté proti opětovnému uschopnění ke střelbě a pašování zbraní vojenského charakteru.

Největším problémem jsou však nelegální zbraně. Dodávání pašovaných zbraní ze sousedních regionů je nadále jedním z nejvýznamnějších problémů a rovněž je třeba minimalizovat riziko, že se objeví nové zdroje. Podrobná opatření k omezení přístupu k nelegálním střelným zbraním a výbušninám, posílení operativní spolupráce a zlepšení sběru a sdílení operativních informací co nejlepším využíváním stávajících nástrojů jsou obsažena v akčním plánu z 2. prosince 2015 o střelných zbraních a výbušninách, který by měl být přednostně proveden.

Další kroky:

Členské státy by měly:

- bezodkladně zajistit, že jsou přijata všechna nezbytná opatření k úplnému provedení nařízení č. 98/2013 o prekurzorech výbušnin,
- zcela provést prováděcí nařízení o společných normách znehodnocování střelných zbraní, které je použitelné od 8. dubna 2016.

Evropský parlament a Rada by měly:

- urychleně dosáhnout dohody o návrhu Komise na revizi směrnice 91/477/EHS o kontrole nabývání a držení střelných zbraní.

Komise:

- přijme nezbytné kroky, aby byly podle ambiciózního časového plánu urychleně provedeny důležité akce akčního plánu z 2. prosince 2015 o střelných zbraních a výbušninách,
- využije svých pravomocí plynoucích ze Smluv k zajištění řádného provádění *acquis* EU.

³¹ Prováděcí nařízení Komise (EU) 2015/2403 ze dne 15. prosince 2015, kterým se stanoví společné pokyny o normách a technikách znehodnocování střelných zbraní k zajištění toho, aby znehodnocené střelné zbraně byly nevratně neschopné střelby, Úř. věst. L 333, 19.12.2015, s. 62–72.

³² COM(2015) 750 final, 18. listopadu 2015.

2.6 Zamezení přístupu teroristů k financím

Jedním z charakteristických znaků nedávných toků je, že celkový objem využitých finančních prostředků se v porovnání se zničujícími následky útoku jeví jako nepřiměřeně malý.

Nově přijatý akční plán pro boj proti financování terorismu³³ již obsahuje ambiciózní harmonogram, kterého se Komise hodlá přesně držet a naplnit jej. Akční plán sleduje dva hlavní cíle. Zaprvé, jak bránit teroristickým organizacím a jejich podporovatelům v přesouvání finančních prostředků a jiných aktiv a lépe tyto transakce odhalovat a jak zajistit, aby přesuny financí pokud možno napomáhaly donucovacím orgánům vystopovat teroristy a zamezit jim ve spáchání trestných činů. Zadruhé, jak dále narušovat zdroje příjmů teroristických organizací zaměřením se na jejich schopnost vůbec získat finanční prostředky. Komise mimo jiné předloží v nadcházejících měsících legislativní návrhy. Členské státy by měly sehrát svou úlohu a provést již odsouhlasené právní předpisy co možná nejrychleji.

Další kroky:

Členské státy by měly:

- přesunout datum pro účinné provedení ve vnitrostátním právu a vstup v platnost čtvrté směrnice o boji proti praní peněz nejpozději na 4. čtvrtletí roku 2016.

Komise:

- do června 2016 přijme legislativní návrh na revizi čtvrté směrnice o boji proti praní peněz,
- do června 2016 přijme akt v přenesené pravomoci uvádějící vysoce rizikové třetí země, které vykazují strategické nedostatky v oblasti boje proti praní peněz nebo financování terorismu (černá listina EU),
- do prosince 2016 přijme legislativní návrh harmonizace trestných činů a sankcí souvisejících s praním peněz,
- do prosince 2016 přijme legislativní návrh proti nedovolenému pohybu peněžní hotovosti,
- do prosince 2016 přijme legislativní návrh o vzájemném uznávání příkazů o zmrazení a konfiskaci aktiv pocházejících z trestné činnosti,
- do prosince 2016 přijme legislativní návrh směrnice o boji proti podvodům a padělání bezhotovostních platebních prostředků,
- do 1. čtvrtletí 2017 přijme legislativní návrh týkající se posílení pravomocí a spolupráce celních orgánů a řešení financování terorismu v souvislosti s obchodem se zbožím,
- do 2. čtvrtletí 2017 zveřejní zprávu týkající se nadnárodního posouzení rizik praní peněz a financování terorismu a doporučení členským státům ohledně vhodných opatření k řešení těchto rizik,
- do 2. čtvrtletí 2017 přijme legislativní návrh týkající se boje proti nezákonnému obchodu s kulturními statky.

2.7 Ochrana občanů a kritické infrastruktury

³³ COM(2016) 50 final; 2. února 2016.

Útoky v Paříži a Bruselu v obou případech zdůraznily zranitelnost velkých veřejných akcí a kritické infrastruktury. V zájmu co nejlepší možné přípravy na taková rizika si donucovací a další klíčové orgány (např. orgány odpovědné za dopravu) musí efektivně vyměňovat důležité informace a přes hranice koordinovaně vypracovávat preventivní opatření. Patří sem také podpora výzkumu a nových technologií, například k odhalování výbušnin.

Kromě toho by teroristé mohli nové technologie zneužít k provádění nových forem útoků. Kyberkriminalita, která je další z priorit Evropského programu pro bezpečnost, představuje bezprostřední hrozbu, jež by mohla přerůst v novou oblast terorismu a je třeba se jí odpovídajícím způsobem zabývat.

Akční plán z 2. prosince 2015 o střelných zbraních a výbušninách³⁴ též obsahuje řadu opatření k předcházení teroristickým útokům. Mezi tato opatření se řadí i) zvláštní akce týkající se používání detekční technologie a směřující ke standardizaci jejího používání (snadno zranitelné cíle, kritická infrastruktura, veřejné prostory), ii) vývoj inovativních detekčních nástrojů, iii) posílení stávajících opatření a vytváření nových za účelem zvýšení bezpečnosti cestujících v různých druzích dopravy, iv) používání nových technologií k posílení bezpečnosti, v) distribuce pokynů k ochraně snadno zranitelných cílů a vi) zkoušky detekce a ochrany. Rovněž je důležité věnovat se otázce prověřování zaměstnanců pracujících v kritické infrastruktuře a jiných veřejných prostorech, zvláště vracejících se zahraničních teroristických bojovníků a dalších radikalizovaných zaměstnanců, aby se jim zabránilo ve zneužívání zasvěcených informací pro teroristické aktivity.

Komise též podnikla tyto iniciativy:

- Evropský program na ochranu kritické infrastruktury poskytuje zastřešující rámec pro činnosti zaměřené na zlepšení ochrany kritické infrastruktury v Evropě. Prostřednictvím tohoto programu spolupracuje Komise s členskými státy na snížení zranitelnosti kritické infrastruktury a zvýšení její odolnosti.
- Distribuce pokynů k ochraně snadno zranitelných cílů: V květnu 2014 dokončila Komise a síť letištní policie EU práci na příručce pro ochranu snadno zranitelných cílů na letištích EU, v níž jsou obsaženy pokyny k ochraně snadno zranitelných cílů. Tato příručka byla přeložena do všech jazyků EU a bude distribuována všem složkám policejních sil. V říjnu 2015 Komise rovněž začala vypracovávat pokyny k ochraně jiných snadno zranitelných cílových oblastí, jako je železnice a metro a jiné prostory s vysokou koncentrací veřejnosti (sportovní stadiony, nákupní centra, veřejné garáže atd.). Tento materiál bude urychleně dokončen a bude ho doprovázet odpovídající odborná příprava.
- Zkoušky detekce a ochrany: Komise zahájila zkoušky detekce a ochrany společně s několika členskými státy v únoru 2015 v různých operačních prostředích, například na letištích, vlakových stanicích, při sportovních událostech a ve veřejných budovách. Další zkoušky jsou naplánovány na květen 2016 a budou se týkat i hotspotů.
- Posuzování bezpečnostního rizika: Komise zavedla posuzování bezpečnostního rizika, aby bylo zajištěno, že politiky připravované na úrovni EU v oblastech, jako například bezpečnost dopravy, bezpečnost hranic či financování terorismu, jsou založeny na řádné

³⁴ COM(2015) 624 final, 2. prosince 2015.

analýze příslušných bezpečnostních rizik a představují tak účinnou odpověď na tato rizika a související hrozby. Posouzení se provádějí společně s členskými státy, EEAS a příslušnými agenturami EU.

- Hybridní hrozby: Komise a vysoká představitelka přijaly společné sdělení o společném rámci pro boj proti hybridním hrozbám³⁵, které představuje uskutečnitelné návrhy, jak pomoci bránit hybridním hrozbám a podporovat odolnost EU a členských států, jakož i jejich partnerů. Všechny strany jsou vybízeny, aby tyto akce provedly urychleně.

Boj proti kriminalitě a terorismu potřebuje neustále využívat nových technologií a kapacit. K řešení výzev, které představuje odhalování hrozeb, je potřeba dalších opatření. Komise rovněž zaměří financování výzkumu na budoucí potřeby v oblasti technologií a kapacit. Program Bezpečné společnosti v rámci Horizontu 2020 má na období 2014–2020 rozpočet 1,7 miliard EUR. Na období 2016–2017 byly odsouhlaseny pracovní programy, které obsahují několik akcí týkajících se zvláště boje proti terorismu. Budoucí výzvy k předkládání návrhů a příští roční programy by se měly soustředit na technologie a kapacity pro boj proti terorismu a navázat na práci Evropského centra pro boj proti terorismu, vnitrostátních donucovacích orgánů a zpravodajských kruhů.

Evropský program pro bezpečnost zdůraznil, že k autonomii EU v naplňování bezpečnostních potřeb může rovněž přispět konkurenceschopný bezpečnostní průmysl EU. EU podporuje vývoj inovativních bezpečnostních řešení, například prostřednictvím norem a společných osvědčení. Komise v roce 2016 předloží návrhy ohledně detekčních zařízení na letištích, dále k odstranění překážek jednotného trhu a posílení konkurenceschopnosti bezpečnostního průmyslu EU na vývozních trzích.

Informační systémy jsou klíčovým prvkem naší společnosti. Ačkoli přísná opatření proti kyberkriminalitě by měla být první linií obrany, potřebujeme také zajistit účinné vyšetřování a stíhání trestných činů, které se zaměřují na uvedené systémy nebo je využívají. Společný evropský trestněprávní rámec v této oblasti zajišťuje směrnice o útocích na informační systémy (2013/40/EU). Komise v současné době sleduje, jak členské státy směrnicí provádějí, a podá o výsledcích Evropskému parlamentu Radě zprávu v roce 2017. Ve zprávě zohlední technický a právní vývoj na poli kyberkriminality a zhodnotí, zda bude právní rámec třeba nadále zpřísnit. K doplnění navrhované směrnice o bezpečnosti sítí a informací³⁶, jejímž cílem je posílit spolupráci a výměnu informací o kybernetických hrozbách, navrhne Komise v červnu další opatření, jež by měla podpořit spolupráci v této oblasti a rozvíjet průmyslové kapacity.

Zacházení s dodatečnými fiskálními výdaji spojenými s bezpečností

Ochrana něco stojí, ať co se týče nasazení zpravodajských služeb, donucovacích orgánů či ozbrojených sil, nebo posílení infrastruktury. Tyto náklady je však třeba zvážit s vědomím škod na lidských životech a ekonomických škod, jež může skupinka zločinců způsobit. Ve světle závažnosti hrozeb, kterým EU momentálně čelí, navrhne Komise využít flexibility začleněné do Paktu o stabilitě a růstu, aby při úvahách o dodatečných fiskálních výdajích přímo spojených s takovou hrozbou bylo možné se přizpůsobit neobvyklým událostem mimo kontrolu vlády. Komise osloví členské státy, aby společně našly nezbytnou dohodu o dalším postupu.

³⁵ JOIN(2016) 18 final, 6. dubna 2016.

³⁶ COM(2013) 48 final, 7. února 2013.

Další kroky:***Komise:***

- naléhavě přijme nezbytné kroky, aby byly urychleně provedeny důležité akce akčního plánu z 2. prosince 2015 o střelných zbraních a výbušninách,
- do září 2016 navrhne pravidla pro celou EU o certifikaci detekčních zařízení na letištích,
- do prosince 2016 aktualizuje příručku pro ochranu snadno zranitelných cílů na letištích EU,
- do května 2016 provede další zkoušky detekce a ochrany, které se budou týkat i hotspotů,
- zaměří financování výzkumu na budoucí potřeby v oblasti technologií a kapacit,
- navrhne, jak v rámci Paktu o stabilitě a růstu přistupovat k výjimečným fiskálním výdajům přímo souvisejícím s bojem proti terorismu. Komise hodlá tento přístup uplatnit již letos na jaře v nadcházejícím balíčku evropského semestru.

2.8 Vnější dimenze

Evropský program pro bezpečnost je rovněž navržen tak, aby zajistil větší soudržnost mezi vnitřními a vnějšími akcemi v oblasti bezpečnosti vzhledem k jejich přímé souvislosti a navázal na práci protiteroristického koordinátora EU, Komise a EEAS.

Je třeba se zejména soustředit na sousední země EU. Cílené a aktualizované rozhovory o bezpečnosti a boji proti terorismu již byly zahájeny, zejména s Jordánskem, Libanem, Marokem, Tuniskem a Tureckem, a s těmito zeměmi jsou též dojednávány konkrétní akční plány. Do delegací EU v Alžírsku, Iráku, Jordánsku, Maroku, Nigérii, Saúdské Arábii, Tunisku a Turecku byli vysláni odborníci na bezpečnost a boj proti terorismu. Na základě těchto zkušeností by EU měla navázat partnerství v boji proti terorismu se zeměmi kolem Středozemního moře, jakož i rozšířit síť odborníků v oblasti bezpečnosti a boje proti terorismu do dalších prioritních zemí a regionů (např. Libanon, Sahel, západní Balkán).

Nedávné události prokázaly, že navzdory sdíleným obavám existují ve spolupráci s partnery v oblasti Středozemí významné nedostatky. Diplomacie EU v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí a spolupráce na boji proti terorismu musí být rozvíjeny jako priorita s partnery od Turecka po Maroko, s podporou Evropského centra pro boj proti terorismu a s cílem zajistit efektivní sdílení informací a policejní spolupráci ve vhodném rámci pro ochranu údajů.

EU musí posílit svou přítomnost na příslušných multilaterálních mezinárodních fórech pro bezpečnost a boj proti terorismu (např. Spojené národy, Globální fórum pro boj proti terorismu, G7 a Finanční akční výbor), aby propagovala mezinárodní spolupráci v otázkách boje proti terorismu a bezpečnosti.

Akční plán z 2. prosince 2015 o střelných zbraních a výbušninách³⁷ a akční plán z 2. února 2016 pro zesílení boje proti financování terorismu³⁸ obsahují konkrétní akce ve vztahu k třetím zemím, zejména zemím v bezprostředním sousedství EU. Především se předpokládá, že EU zintenzivní svou spolupráci se sousedními zeměmi v oblasti bezpečnosti, včetně spolupráce na potírání nedovoleného obchodu s ručními palnými a lehkými zbraněmi, a v boji proti nedovolenému obchodování s lidmi, kulturními statky a drogami. Plánuje se, že nedovolený obchod se zbraněmi a výbušninami a jejich používání by měly být systematicky začleněny do rozhovorů o bezpečnosti s klíčovými partnerskými zeměmi a organizacemi.

Revidovaná evropská politika sousedství též poskytuje rámec pro činnost v zemích evropského sousedství, neboť rozměr bezpečnosti souvisle spojuje s dalšími prvky stabilizace, jako je boj proti korupci a zneužívání moci, hospodářský rozvoj, investiční příležitosti a zaměstnanost mladých, jakož i zvláštní finanční podpora občanské společnosti za účelem potírání radikalizace.

Další kroky:

Komise:

- přijme nezbytné kroky k urychlení provádění vnějšího rozměru akčního plánu ze 2. prosince 2015 o střelných zbraních a výbušninách, podle ambiciózního harmonogramu, se zvláštním zaměřením na potlačování obchodu se zbraněmi a výbušninami ze západního Balkánu a možných nových zdrojů pašování zbraní, jež by se mohly rozvinout z jiných regionů v bezprostředním sousedství EU,
- přijme nezbytné kroky, aby byly podle ambiciózního časového plánu urychleně provedeny důležité akce akčního plánu z 2. února 2016 pro posílení boje proti financování terorismu,
- zapojí se do úvah k dovršení a prohloubení posílených rozhovorů o boji proti terorismu s prioritními zeměmi kolem Středozemního moře s cílem navázat efektivní partnerství pro tento boj,
- podpoří provádění společného akčního plánu vytvořeného v souvislosti s iniciativou boje proti terorismu pro západní Balkán.

3. Závěr

Bezpečnost je pro občany přirozeně jedním z nejvýznamnějších zájmů. V uplynulém roce se kvůli teroristickým útokům, při nichž byly v Evropské unii usmrceny či zraněny stovky lidí, dostal tento zájem výrazněji do centra pozornosti. Všichni aktéři musí sehrát svou úlohu, aby bylo zaručeno, že Evropská unie činí vše, co je v její kompetenci, aby bezpečnost svých občanů zajistila.

Teroristé a jiní zločinci v dnešním světě operují přes hranice a na nadnárodní úrovni. K účinnému řešení hrozby, kterou představují, musí evropské donucovací orgány bez problémů vzájemně spolupracovat, sdílet své zdroje a zpravodajství a postupovat společně. Je to jediný způsob, jak se teroristické hrozbě postavit účinně. Vnitřní bezpečnost jednoho členského státu je vnitřní bezpečností všech.

³⁷ COM(2015) 624 final, 2. prosince 2015.

³⁸ COM(2016) 50 final; 2. února 2016.

Toto sdělení shrnuje akce, které byly dosud uskutečněny a které je třeba podniknout v nejbližší budoucnosti, jak na evropské, tak na vnitrostátní úrovni, aby byla všem evropským občanům poskytnuta vysoká úroveň bezpečnosti, kterou očekávají. Příloha obsahuje plán k dosažení skutečné bezpečnostní unie v Evropě a Komise bude podávat zprávy o dosaženém pokroku. Je naší společnou a naléhavou odpovědností tato opatření rychle a důkladně realizovat a překonat roztržičnost v nástrojích, informacích a postojích, již budou jinak teroristé nadále využívat, aby podkopali hodnoty, kterých si Evropané cení. Komise se domnívá, že uvedená opatření by měly Evropský parlament a Rada urychleně projednat a vyzývá také Evropskou radu, aby u příležitosti svého příštího zasedání zhodnotila, jak je toto sdělení naplňováno.